

**Kesesuaian Isi Kandungan, Masa, Kemudahan Dan Alatan Dan Kaedah Tunjuk Cara
(Demonstrasi) Dalam Mata Pelajaran Kemahiran Teknikal Dari Perspektif Guru-Guru
Kemahiran Hidup Di Sekolah Menengah Di Daerah Kuala Krai, Kelantan.**

Abdul Rahim Bin Hamdan & Mohd Zawawi Bin Ismail

Fakulti Pendidikan
Universiti Teknologi Malaysia

Abstrak : Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa, kemudahan dan alatan dan kaedah tunjuk cara (demonstrasi) dalam matapelajaran Kemahiran Teknikal dari perspektif guru-guru Kemahiran Hidup di Sekolah Menengah di Daerah Kuala Krai, Kelantan. Instrumen kajian yang digunakan dalam kajian ini ialah kaedah tinjauan berbentuk soal selidik. Sampel yang digunakan terdiri daripada 30 orang guru yang mengajar mata pelajaran Kemahiran Teknikal. Data yang diperolehi dianalisis menggunakan Pakej Statistik Untuk Sains Sosial (SPSS) Versi 11.5. Hasil daripada analisis diterjemahkan dalam bentuk frekuensi, peratus dan min. Hasil kajian mendapati nilai purata min keseluruhan bagi empat persoalan mencatatkan 3.7 iaitu pada tahap penilaian tinggi. Jika dihalusi secara lebih terperinci mengikut item menunjukkan bahawa persoalan kajian yang kedua mencatatkan nilai min 3.3 iaitu pada tahap penilaian sederhana. Di samping itu, ujian-t digunakan untuk melihat perbezaan kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa, kemudahan dan alatan dan kesesuaian kaedah tunjuk cara (demonstrasi) antara pengalaman mengajar guru-guru dalam mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat Menengah Rendah. Dapatan daripada ujian-t menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan terhadap kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa, kemudahan dan alatan dan kesesuaian kaedah tunjuk cara (demonstrasi) antara pengalaman mengajar guru-guru dalam mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat Menengah Rendah. Disarankan kepada Kementerian Pelajaran Malaysia dan Pihak Pentadbir Sekolah supaya mengkaji peruntukan masa yang dibekalkan untuk pengajaran matapelajaran Kemahiran Teknikal.

Katakunci : kesesuaian isi kandungan, masa, kemudahan, alatan, kaedah tunjuk cara (demonstrasi), kemahiran teknikal, perspektif guru

Pengenalan

Matlamat kerajaan Malaysia adalah untuk menjadikan Malaysia sebuah negara maju menjelang tahun 2020. Untuk menjadi sebuah negara maju, kita mestilah menyediakan lebih ramai tenaga kerja mahir dan separuh mahir. Oleh itu berbagai usaha sedang dilakukan untuk mendidik masyarakat berilmu berteraskan perindustrian. Salah satu kaedahnya melalui sistem pendidikan negara. Kurikulum pendidikan telah diubahsuai supaya mampu menyediakan rakyat yang cenderung ke arah kemahiran dan vokasional. Dengan itu mata pelajaran KHB diperkenalkan dalam KBSM sejak tahun 1989. Ia merupakan salah satu mata pelajaran teras dalam KBSM.

Mata pelajaran ini juga digubal berlandaskan kepada Falsafah Pendidikan Negara. Ia dirancang untuk meningkatkan lagi daya pengeluaran negara melalui penglibatan masyarakat dan tenaga kerja secara produktif berlandaskan teknologi sejajar dengan dasar dan keperluan negara. Mata pelajaran ini merupakan sebahagian usaha pendidikan ke arah mempertingkatkan kemahiran teknologi dan keusahawanan. Mata pelajaran ini membekalkan kemahiran yang berguna dan berfungsi agar murid boleh bertindak dan mengendalikan kehidupan harian secara

produktif dalam dunia teknologi dan industri yang kompleks dan sentiasa berubah. Murid dipupuk sikap kerja yang positif seperti menghargai kerja yang berkualiti tinggi, berinovasi dalam pembinaan projek, penuh yakin dan berdikari dalam daya usaha.

Oleh itu, matapelajaran Kemahiran Hidup Bersepadu digubal sedemikian rupa dengan harapan dapat memenuhi hasrat Kementerian Pelajaran Malaysia mengorak langkah dalam menjayakan Matlamat Falsafah Pendidikan Negara itu iaitu melahirkan generasi negara akan datang yang seimbang dari aspek rohani, jasmani, emosi dan intelek serta berketrampilan.

Penyataan Masalah

Secara umumnya guru-guru Kemahiran Hidup sekolah menengah rendah dijangka dapat mendalami pengetahuan dan kefahaman mengenai matlamat mata pelajaran Kemahiran Hidup, menguasai isi kandungan sukatan pelajaran ini melalui strategi dan aktiviti pengajaran dan pembelajaran serta mempraktikkan pelbagai strategi pengajaran dan pembelajaran dengan berkesan di dalam bilik darjah.

Sukatan pelajaran Kemahiran Hidup (rombakan 2002) dirangka untuk mencapai tujuan tersebut. Walaupun struktur sukatan pelajaran ini merangkumi semua aspek yang perlu diajar oleh guru Kemahiran Hidup, namun adakah ianya bersesuaian dengan tahap pelajar menengah rendah dari segi masa, peralatan yang mencukupi atau tidak atau bengkel yang bersesuaian serta kesediaan guru itu sendiri dalam melaksanakan proses pengajaran dan pembelajaran. Pendekatan dan strategi yang digunakan oleh guru juga memainkan peranan yang besar untuk memenuhi sukatan pelajaran yang dirangka oleh kementerian pelajaran.

Pengajaran yang baik dihasilkan oleh keupayaan untuk merangsangkan murid supaya menimbulkan minat mereka untuk melibatkan diri di dalam proses pembelajaran, mengadakan suasana yang boleh mendatangkan proses pemikiran serta mengekalkan konsep itu (Atan Long, 1978).

Penyelidik ingin mengkaji sejauh mana kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa, kemudahan dan alatan dan kaedah tunjuk cara (demonstrasi) dalam mata pelajaran Kemahiran Teknikal untuk proses pengajaran dan pembelajaran peringkat menengah rendah. Bagi menjawab persoalan tersebut, satu kajian yang terperinci dibuat bagi menilai kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa, kemudahan dan alatan dan kaedah tunjuk cara (demonstrasi) untuk pelajaran menengah rendah mengikut pandangan guru-guru Kemahiran Hidup yang mengajar Mata Pelajaran Kemahiran Teknikal.

Objektif Kajian

Dalam mengkaji masalah ini, beberapa objektif telah dikenalpasti bagi mengetahui kesesuaian sukatan Kemahiran Hidup mengikut pandangan guru-guru Kemahiran Hidup. Objektif kajian ini ialah untuk :

1. Mengenalpasti kesesuaian isi kandungan mata pelajaran Kemahiran Teknikal bagi pengajaran dan pembelajaran peringkat menengah rendah.
2. Mengenalpasti masa yang diperuntukkan sesuai bagi sesuatu sesi pengajaran mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat menengah rendah.
3. Mengenalpasti kemudahan dan alatan mencukupi bagi proses pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat menengah rendah.
4. Mengenalpasti kesesuaian kaedah tunjuk cara (demonstrasi) dalam pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran kemahiran teknikal peringkat menengah rendah.

5. Mengenalpasti perbezaan kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa , kemudahan dan alatan dan kesesuaian kaedah tunjuk cara (demonstrasi) antara pengalaman mengajar guru-guru dalam mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat Menengah Rendah.

Rekabentuk Kajian

Kajian yang telah dijalankan merupakan kajian yang berbentuk deskriptif. Dalam reka bentuk kajian ini, penyelidik telah menggunakan kaedah tinjauan yang berbentuk soal selidik. Dalam Majid (2000), kaedah tinjauan menerusi penggunaan soal selidik amat sesuai digunakan bagi mengumpul maklumat mengenai pembolehubah, malahan cara ini paling berkesan untuk mendapatkan maklumat tersebut. Dalam konteks kajian ini pembolehubah bebas ialah faktor kesesuaian sukatan mata pelajaran, peruntukan masa yang dibekalkan, kemudahan alatan dan bahan dan kaedah pengajaran dan penggunaan kaedah tunjukcara untuk pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran kemahiran teknikal di peringkat Menengah Rendah.

Sampel Kajian

Sampel kajian yang telah dijalankan terdiri daripada 30 orang guru KHB yang mengajar Kemahiran Teknikal di Daerah Kuala Krai. Di dalam kajian ini, penyelidik menggunakan keseluruhan populasi sebagai sampel kajian. Mohd Najib (1999) menyatakan bahawa jika jumlah populasinya adalah kecil penyelidik boleh menggunakan keseluruhan ahli sebagai sampel. Justeru itu, keputusan penyelesaian masalah yang dibuat adalah lebih tepat. Sebanyak 9 buah sekolah digunakan bagi tujuan mendapatkan maklumat. Senarai nama sekolah dan bilangan responden ditunjukkan dalam jadual 1 dibawah:-

Jadual 1: Senarai Nama Sekolah dan Bilangan Responden

Bil	Nama Sekolah	Bilangan Responden
1	SMK Keroh	2
2	SMK Kuala Krai	2
3	SMK Sultan Yahya Petra 1	5
4	SMK Sultan Yahya Petra 2	3
5	SMK Pahi	4
6	SMK Mengkebang	3
7	SMK Laloh	3
8	SMK Manek Urai	5
9	SMK Dabong	3
JUMLAH		30

Instrumen Kajian

Soal selidik adalah instrumen yang digunakan dalam kajian ini. Beberapa perkara telah dipertimbangkan untuk memilih instrumen jenis ini, seperti:

- i) Responden lebih mudah memberi tindakbalas terhadap aspek-aspek yang dikaji kerana responden hanya perlu memilih jawapan sesuai yang telah disediakan. Ini berbeza dengan kaedah temubual di mana responden terpaksa berfikir dan terikat dengan emosi.

- ii) Instrumen jenis ini adalah lebih cepat, menjimatkan masa dan menjimatkan kos. Soal selidik yang dibina mengandungi 2 bahagian iaitu Bahagian A dan Bahagian B. Soalan-soalan dibina berdasarkan persoalan dan objektif kajian.

Kajian Rintis

Satu kajian rintis telah diadakan di SMK Tunku Abdul Majid, Majidee, SMK Seri Tebrau dan SMK Taman Molek, Johor Bahru. Kajian rintis ini menggunakan item-item dalam borang soal selidik yang akan digunakan sebagai alat pengumpulan data untuk kajian ini. Kajian rintis ini bertujuan untuk menguji keesahan dan kebolehpercayaan item-item yang dikemukakan di samping dapat memperbaiki sebarang kelemahan yang timbul semasa kajian rintis ini dijalankan. Hasil dari kajian rintis ini akan dianalisis menggunakan perisian SPSS (Statistical Package of Social Science for Windows) 11.5. Kajian rintis telah dijalankan ke atas 10 orang guru di tiga buah sekolah tersebut. Daripada kajian rintis yang dijalankan nilai alpha yang diperolehi adalah 0.742 dan beberapa perubahan telah dibuat bagi memantapkan soalan yang dikaji.

Analisis Keseluruhan

Berdasarkan kepada keseluruhan analisis data dan keputusan kajian yang telah diperolehi mengikut persoalan kajian dapat dirumuskan seperti Jadual 4.17

Jadual 2: Analisis Keseluruhan Purata Min Dan Tahap Penilaian Persoalan Kajian

No	Persoalan Kajian	Bil. Item	Min	Tahap Penilaian
1	Adakah isi kandungan matapelajaran Kemahiran Teknikal sesuai untuk pengajaran dan pembelajaran peringkat menengah rendah?	10	3.7	Tinggi
2	Adakah masa yang diperuntukan sesuai untuk sesuatu sesi pengajaran mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat menengah rendah?	10	3.3	Sederhana
3	Adakah kemudahan dan alatan mencukupi bagi proses pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat menengah rendah?	10	3.7	tinggi
4	Adakah kaedah tunjuk cara (demonstrasi) sesuai dalam pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran kemahiran teknikal peringkat menengah rendah?	10	3.9	Tinggi
Purata min			3.7	Tinggi

Bilangan responden : 30

Bilangan item: 40

Merujuk kepada jadual 2 di atas, purata min yang diperolehi untuk kajian ini ialah 3.7. Ini menunjukkan bahawa dapatan kajian ini berada pada tahap penilaian tinggi. Min tertinggi iaitu sebanyak 3.9 dicatatkan dalam persoalan kajian keempat iaitu Kaedah Tunjuk Cara (Demonstrasi) Dalam Pengajaran dan Pembelajaran Matapelajaran Kemahiran Teknikal Peringkat Menengah Rendah. Bagi persoalan kajian yang pertama iaitu Kesesuaian Isi Kandungan Mata pelajaran Kemahiran Teknikal dan ketiga iaitu Alatan dan Kemudahan dalam Pengajaran dan Pembelajaran mencatatkan nilai min yang sama sebanyak 3.7 berada pada tahap penilaian tinggi. Nilai ini adalah bersamaan dengan nilai min purata keseluruhan item.

Peruntukan Masa Dalam Pengajaran dan mencatatkan purata min yang terendah iaitu 3.3 dan berada pada tahap penilaian sederhana. Hasil daripada ujian-t yang dijalankan menunjukkan tiada perbezaan yang signifikan terhadap kesesuaian isi kandungan, peruntukan masa, kemudahan dan alatan dan kesesuaian kaedah tunjuk cara (demonstrasi) antara pengalaman mengajar guru-guru dalam mata pelajaran Kemahiran Teknikal peringkat Menengah Rendah. Oleh itu Ho1, Ho2, Ho3 dan Ho4 diterima.

Perbincangan

Isi kandungan matapelajaran yang digubal mestilah berdasarkan kehendak semasa dan memenuhi anspirasi negara dalam melahirkan modal insan yang dinamik dan progresif. Berdasarkan dapatan kajian yang diperolehi menunjukkan peratus guru-guru KHB di daerah Kuala Krai yang bersetuju terhadap kesesuaian isi kandungan matapelajaran Kemahiran Teknikal. Nilai min keseluruhan bagi Persoalan Kajian Pertama ini juga menunjukkan berada pada tahap tinggi iaitu 3.7. Kebanyakan guru-guru KHB bersetuju terhadap isi kandungan yang disusun adalah bersesuaian dengan tahap pelajar dan isi kandungan mata pelajaran Kemahiran Teknikal sesuai dengan keperluan semasa negara.

Ini bersesuaian dengan kajian yang telah dilakukan oleh Ramachandran dan Azni Jaffar (2003) di dalam jurnalnya, berdasarkan kepada persepsi guru-guru KH mengenai sukatan matapelajaran Kemahiran Hidup, didapati majoriti daripada guruguru bersetuju bahawa sukatan Kemahira Hidup relevan dengan Falsafah Pendidikan Negara. Ini menunjukkan bahawa Kementerian Pendidikan mengambil kira kepentingan masyarakat dan kehendak negara.

Kenyataan ini dibuktikan lagi apabila 76.7% responden bersetuju bahawa isi kandungan Kemahiran Teknikal menggalakkan pelajar-pelajar meningkatkan minat terhadap pembelajaran. Apabila minat pelajar timbul terhadap mata pelajaran ini, ia seharusnya menunjukkan dengan jelas bahawa isi kandungan matapelajaran Kemahiran Teknikal adalah sesuai. Dengan peratusan tinggi diberikan oleh responden yang terdiri daripada guru-guru yang telah lama mengajar matapelajaran Kemahiran Teknikal boleh memperkukuhkan bukti bahawa isi kandungan mata pelajaran adalah sesuai.

Kenyataan ini disokong oleh Abdul Raof Dalip (1991), sesungguhnya kejayaan sukatan pelajaran baru bergantung besar kepada keupayaan guru untuk melaksanakannya dengan penuh semangat dan dedikasi. Oleh itu, guru sepatutnya memahami dan menguasai terlebih dahulu tentang sesuatu kurikulum dari segi matlamatnya dan perlu diberi latihan yang secukupnya.

Ini bersamaan dengan pendapat Ee Ah Meng (1987), guru-guru akan mendedahkan isi kandungan yang mudah sebelum melangkah lebih jauh lagi di dalam pengajarannya. Ini akan memudahkan para pelajar memahami konsep awal sesuatu isi kandungan mata pelajaran tersebut. Menurut Brophy dan Good (1998) menyatakan bahawa keberkesanan sesuatu pengajaran bergantung kepada kepelbagaian cara memperkenalkan sesuatu isi pelajaran. Di samping itu ianya harus meliputi penyampaian guru, perbincangan dan soaljawab. Hasil daripada ujian -t yang dijalankan menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan pada aras keertian 0.05 terhadap kesesuaian isi kandungan antara pengalaman mengajar guruguru.

Peruntukan masa yang disediakan untuk satu sesi pengajaran matapelajaran Kemahiran Teknikal ialah sebanyak 160 minit seminggu bersamaan 4 waktu. Peruntukan masa yang mencukupi membolehkan guru-guru KHB merancang aktiviti dan peringkat pengajaran dan pembelajaran dengan sempurna. Ini juga mengelakkan daripada memberikan tekanan dan beban kerja yang lebih kepada guru-guru bagi memastikan proses pengajaran dan pembelajaran berlangsung dengan jayanya.

Jika diperincikan lebih mendalam lagi menunjukkan majoriti guru-guru KHB di daerah Kuala Krai menyatakan peruntukan masa yang diberikan untuk sesi pengajaran dan pembelajaran tidak mencukupi. Peruntukan masa yang disediakan seharusnya ditambah untuk memudahkan dan melancarkan proses pengajaran dan pembelajaran. Peratus tertinggi guru-guru yang tidak bersetuju dapat dilihat pada item 11 iaitu sebanyak 56.7%. Ini menunjukkan bahawa peruntukan masa yang diperuntukan adalah tidak mencukupi. Guru-guru tidak dapat menghabiskan sesuatu pengajaran dalam tempoh masa yang ditetapkan menyebabkan mereka terpaksa menyambung sesi pengajaran pada hari berikutnya menyebabkan objektif pengajaran sukar dicapai.

Peruntukan masa yang diberikan terutama bagi kerja amali tidak mencukupi menyebabkan pelajar tidak dapat menyiapkan dalam tempoh yang sepatutnya. Hal ini amat merumitkan apabila terpaksa menggunakan waktu pembelajaran bagi kelas teori digunakan untuk menyiapkan kerja amali. Ini menunjukkan bahawa jumlah masa yang diperuntukan pengajaran dan pembelajaran subjek Kemahiran Teknikal tidak mencukupi dan kerja amali tidak dapat dilaksanakan dalam tempoh masa yang ditetapkan.

Selain itu guru-guru KHB juga tidak mempunyai masa untuk membimbing semula pelajar yang lemah dalam melakukan sesuatu bahagian dalam kerja kursus ini kerana pemarkahan dibuat semasa langkah kerja yang dilakukan oleh pelajar. Dapatan ini bersamaan dengan dapatan Jalilah (2002) yang mendapati bahawa guruguru tidak mempunyai masa yang mencukupi untuk mengajar semula pelajar yang lemah dalam melakukan semula sesuatu kriteria yang dinilai.

Penyusunan jadual waktu juga memainkan peranan bagi memastikan proses pengajaran dan pembelajaran berjalan lancar. Keberkesanan sesuatu pengajaran dan pembelajaran itu bergantung kepada kesesuaian dalam penyusunan jadual waktu (Fowziah,1995). Dalam kajian ini didapati kebanyakan daripada sekolah menggunakan kombinasi jadual waktu dua waktu (double period) sekali dalam satu masa pengajaran. Ini amat sesuai dengan perjalanan program KH kerana ia memudahkan untuk merancang kerja projek yang berbentuk amali. Jadual waktu yang sistematik kurang menimbulkan masalah kepada guru-guru terutamanya dari segi kelicinan proses pengajaran dan pembelajaran (Fowziah ,1995). Berdasarkan ujian-t yang dijalankan menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan pada aras keertian 0.05 terhadap kesesuaian peruntukan masa antara pengalaman mengajar guru-guru

Kenyataan ini disokong oleh Othman Md. Johan (1995), mengatakan bahawa kemudahan dan kelengkapan bengkel yang tidak mencukupi akan memberi kesan buruk dalam penyampaian pengajaran. Pelajar-pelajar yang tidak mempunyai alat atau kelengkapan dalam kerja amali akan mengganggu konsentrasi pelajar-pelajar lain. Secara tidak langsung ianya akan mendatangkan masalah dalam proses pengajaran dan pembelajaran.

Hasil kajian juga mendapati sebanyak 33.3% guru-guru KHB tidak bersetuju bahawa terdapat tempat penyediaan bahan untuk guru di dalam bengkel Kemahiran Hidup. Ini menjelaskan bahawa, betapa pentingnya tempat penyediaan bahan untuk guru-guru KHB sebelum menjalankan proses pengajaran dan pembelajaran. Bengkel yang tidak mempunyai tempat penyediaan bahan menyebabkan guru-guru tidak dapat membuat persediaan dengan lebih lancar untuk memperkenalkan bahan dan alatan kepada pelajar sebelum proses pengajaran dan pembelajaran.

Ini bersesuaian dengan kenyataan Othman Md. Johan (1995), keadaan fizikal bilik darjah yang sesuai patutlah diwujudkan. Kelas seharusnya cukup besar untuk menampung semua pelajar dalam keadaan yang selesa. Baharudin Othman (1998), pula menyatakan bahawa iklim

dan susun atur peralatan di bilik darjah yang terancang dan sesuai dengan aktiviti-aktiviti pendidikan akan membawa kesan yang positif dan dapat mempertingkatkan prestasi dalam pembelajaran.

Walaupun bagaimanapun secara keseluruhan, analisis yang dijalankan menunjukkan bahawa persoalan kajian ketiga mencatatkan nilai min tinggi iaitu sebanyak 3.7 dengan peratus responden yang bersetuju terhadap 10 item yang dikemukakan mencatat nilai 76.7% daripada 30 responden yang digunakan dalam kajian ini. Hasil daripada ujian -t yang dijalankan menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan pada aras keertian 0.05 terhadap kesesuaian kemudahan dan alatan antara pengalaman mengajar guru-guru.

Daripada analisis yang dijalankan pada persoalan ke empat menunjukkan bahawa guru-guru KHB di daerah Kuala Krai amat bersetuju terhadap kesemua 10 item yang dinyatakan di dalam persoalan kajian ke empat. Nilai min keseluruhan untuk persoalan kajian ke empat mencatat nilai sebanyak 3.9.

Bagi kerja-kerja amali yang menggunakan peralatan atau mesin yang berbahaya, ia sememangnya memerlukan demonstrasi daripada guru-guru sebelum para pelajar menggunakannya. Ini adalah bertujuan mengelakkan bahaya kecederaan kepada pelajar sekiranya penggunaan tidak betul dilakukan oleh pelajar.

Sharifah Alawiyah Alsagoff (1986) mengatakan bahawa kaedah mengajar ialah peredaran ke arah satu tujuan pengajaran yang telah dirancang dengan teratur. Hasan Langgulung (1981) pula mengatakan bahawa kaedah itu sebenarnya bermaksud jalan untuk mencapai tujuan. Jadi, apa saja cara yang guru lakukan untuk memberi kefahaman kepada pelajar bagi mencapai objektif pengajaran, maka itu adalah kaedah. Melihat kepada contoh-contoh yang diutarakan oleh Sharifah Alawiyah Alsagoff (1986), Mok Soon Seng (1992), Rashidi Azizan & Abdul Razak Habib (1995), Atan Long (1980) dan Mahfudh Salahuddin (1987), nampaknya yang dikatakan kaedah itu ialah yang ada nama, seperti kaedah kuliah, demonstrasi, simulasi, inquiri penemuan, Forebel dan sebagainya. Hasil daripada ujian -t yang dijalankan menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan pada aras keertian 0.05 terhadap kesesuaian kaedah tunjuk cara (demonstrasi) antara pengalaman mengajar guru-guru.

Rujukan

- Azizah Abdul Rahman & Fowziah Bakar (1991). Pendidikan Vokasional dalam Reformasi Pendidikan di Malaysia. Satu Analisis. *Jurnal Pendidikan Kementerian Pendidikan Malaysia* 37 (78): 56-67.
- Azizi Yahya, Shahrin Hashim, Jamaludin Ramli, Yusof Boon & Abdul Rahim Hamdan (2006). *Menguasai Penyelidikan Dalam Pendidikan*. Kuala Lumpur: PTS Profesional Publishing Sdn. Bhd.
- Brophy, Jere (1998). *Motivating Students To Learn*. United States of America: Mc Graw Hill Company.
- Ee Ah Meng (1990). *Pedagogi Satu Pendekatan Bersepadu*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti.
- Fowziah Othman (1995). *Penilaian Program Peralihan Kemahiran Hidup (Pilihan B) Tingkatan Satu Di Wilayah Persekutuan*. *Jurnal Berita Pendidikan*: 95- 112.
- Garrison, Friedenberg (1991). *Planning Inservice Teacher Education: Promising Alternatives*, Bethesda, Md.: ERIC Document Reproduction Service.
- Hasan Langgulung (1981). *Beberapa tinjauan dalam pendidikan Islam*. Kuala Lumpur: Pustaka Antara.

- Jalilah Saad (2002). *Kefahaman Guru Terhadap Kriteria Penilaian Projek Kerja Kursus Kemahiran Hidup di Peringkat Penilaian Menengah Rendah*. UTM: Tesis Sarjana Muda
- Kamus Dewan (1994). Kuala Lumpur : Dewan Bahasa Dan Pustaka. Lawton, D. (1993). *Dictionary of Education*, London : Hodder & Stoughton Edu.
- Laporan Mesyuarat Mata Pelajaran Teknikal di Sekolah Menengah Akademik* (1998), Jabatan Pendidikan Teknikal, Kementerian Pendidikan Malaysia. Tidak diterbitkan.
- Mahfuzdh Shalahuddin (1987). *Metodologi Pendidikan Islam*. Surabaya: Bina Ilmu. Mardevan (1990). *Pendidikan Teknik Dan Vokasional di Malaysia*. Petaling Jaya: IBS Buku Sdn. Bhd.
- Noraini Dawood (1999). *Status Mata Pelajaran KHB Dikalangan Pelajar-Pelajar Tingkatan 4 Sekolah Menengah Tun Ismail, Parit Raja, Batu Pahat*. UTM : Tesis Sarjana Muda.
- Othman Md. Johan (1995). *Penggunaan Alat Bantu Mengajar Dalam Mata Pelajaran Kemahiran Hidup Bersepadu Di Sekolah-Sekolah Menengah Harian*. Kertas Kerja Persidangan Kebangsaan Pendidikan Teknikal Dan Kejuruteraan, Fakulti Pendidikan Universiti Teknologi Malaysia Dan Fakulti Pengajian Pendidikan Universiti Putra Malaysia (Dijilid).
- Pusat Perkembangan Kurikulum (1989). *Draf Kemahiran Hidup Program Peralihan*. Kuala Lumpur: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Rohana (1996). *Pelaksanaan Kemahiran Hidup Dalam Melahirkan Pelajar Berketrampilan Di Sekolah Menengah*. Latihan ilmiah Universiti Putra Malaysia. Tesis Sarjana (Tidak diterbitkan).
- Saharin Mohd Yassin (1993) . *Pengurusan Makmal Mata Pelajaran Kemahiran Hidup*. Projek Sarjana Muda: UTM.
- Yahya Emat (1993). *Pendidikan Teknik Dan Vokasional di Malaysia*. Petaling Jaya: IBS Buku Sdn. Bhd.